

Nr 265

Av herr **Möller m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco.*

I årets statsverksproposition (bil. 10, VIII ht) föreslås under punkten N 13, att riksdagen till Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco för budgetåret 1960/61 anvisar ett förslagsanslag av 1 013 000 kronor. Jämfört med föregående år innebär detta en ökning med 10 000 kronor. Denna föranleds emellertid av att för Unescos generalkonferens, som sammanträder hösten 1960 men som inte sammanträdde 1959, anslagits ett belopp om 30 000 kronor, medan årsbidraget till Unesco nedräknats med 20 000 kronor. Någon ökning av bidraget till unescorådets verksamhet föreslås alltså icke. Svenska unescorådets anslagsäskanden för budgetåret 1960/61 slutade på ett belopp om 1 126 000 kronor. Härav avsåg 15 000 kronor kostnader för medverkan i vissa med Unesco samarbetande internationella organisationer och 78 000 kronor kostnader för Sveriges medverkan i Unescos Östern-Västernprojekt. Departementschefen har icke ansett sig kunna biträda något av dessa förslag.

I fjolårets statsverksproposition upptogs en post om 30 000 kronor avseende kostnader för deltagande i sammanträden med Unescos styrelse m. m., en post som föranleddes av att Sverige sedan slutet av 1959 är företrätt i Unescos styrelse, vilken årligen sammanträder under minst åtta veckor i Paris. Av beloppet avser ungefär en tredjedel ersättning för de löneförmåner, som den svenske styrelseledamoten (professor Hilding Eek) går förlustig under den tid han deltar i styrelsens sammanträden; här föreligger alltså endast en omflyttning av statsmedel från en utgiftskolumn till en annan. Återstoden avser utredningskostnader, kostnader för experter, sekreterare och dylikt. Styrelseledamoten åtnjuter icke något arvode och hans rese- och traktamentskostnader betalas av Unesco.

I årets statsverksproposition förekommer samma post på 30 000 kronor. Departementschefen uttalar, att anslagsposten avser jämväl »svensk medverkan i Östern-Västernprojektet». Det torde emellertid vara uppenbart, att de vid uppgörandet av fjolårets statsverksproposition beräknade kostnaderna för Sveriges deltagande i Unescos styrelse icke överstiger det som rimligen måste erfordras för att styrelsuppdraget skall kunna utföras. Det är i hög grad orealistiskt att antaga att några summor av betydelse avsättes från detta anslag för Östern-Västernprojektet under konferensåret 1960/61. Hela anslaget (30 000 kronor) utgör för övrigt blott en ringa del av de 78 000 kronor, som Svenska unescorådet begärt för Sveriges medverkan i Östern-Västernprojektet. Påståendet synes därför vara fullt befogat, att det trots rubriceringen i statsverkspropositionen i år liksom i fjol icke föreslås något belopp för Sveriges medverkan i Unescos Östern-Västernprojekt.

Angelägenheten av svensk medverkan i projektet framgår såväl av det uttalande av Svenska unescorådet, som återgavs i fjolårets statsverksproposition, som av motionen nr 139 i första kammaren och nr 174 i andra kammaren vid föregående års riksdag. De svenska delegationerna vid Unescos generalkonferenser i New Delhi 1956 och i Paris 1958 har båda i enlighet med sina instruktioner givit uttryck åt svenska regeringens intresse för medverkan i detta projekt. Detta avser att under en begränsad period genom gemensamma ansträngningar inom alla Unescos medlemsstater åstadkomma ökad kännedom om och ömsesidig förståelse för livsformer och kulturvärden i Österlandet och Västerlandet. Framgång med projektet har stor politisk och praktisk, inte minst kommersiell, betydelse.

En svensk rådgivande kommitté för projektet tillsattes 1958 och framlade förslag till riktlinjer för Sveriges medverkan. Samarbete har också upptagits med de övriga nordiska länderna.

I enlighet med kommitténs förslag framlade Svenska unescorådet till fjolårets statsverksproposition anslagsäskanden om tillhoppa 67 000 kronor. Departementschefen biträdde till ingen del dessa äskanden, och den ovan nämnda motionen föranledde icke någon riksdagens åtgärd; det torde emellertid ha stått klart, att denna angelägenhet därmed endast ställdes på framtiden. Den rådgivande kommittén har också, trots att inga medel funnits tillgängliga, i avvaktan på sådana fortsatt sitt arbete. Den framlade i maj 1959 ett förslag angående verksamheten under budgetåret 1960/61. Den föreslagna verksamheten var delvis sådan, att den kunde utföras utan särskilda anslag, och delvis utgjordes den av vissa anslagskrävande projekt. Kostnaderna för dessa beräknades till 78 400 kronor; beloppet återfanns i Svenska unescorådets senaste anslagsäskanden, vilket departementschefen alltså icke biträtt.

Svenska unescorådets motivering för anslagsäskandet, som upptages i dess skrivelse den 5 oktober 1959 till Kungl. Maj:t, är enligt vår mening starkt övertygande. Om riksdagen på nytt helt avvisar denna begäran om bidrag för Östern-Västernprojektet, synes en allvarlig risk föreligga för att Sveriges medverkan i en världsomfattande internationell kampanj, som inleddes redan med ingången av 1957 och avsetts fortgå under tio år, icke kan fullföljas.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte till täckande av kostnader för Sveriges medverkan i Unescos Östern-Västernprojekt för budgetåret 1960/61 anvisa ett belopp å 78 000 kronor inom förslagsanslaget »Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco».

Stockholm den 27 januari 1960

Yngve Möller

Ruth Hamrin-Thorell

Torsten Bengtson